

מאורות אל העבר

טז תמוז תרחץ | 06/07/1938

מאת Bundesarchiv, Bild 183-E01073 ויקפדיה

אנא אלך? (ועדת אויאן)

ההתחלה הייתה מבטיחה. שלושים ושתיים מדינות נענו לקריאתו של נשיא ארצות הברית רוזוולט להתכנס בעיירת הנופש הצרפתית אויאן, כדי למצוא מענה להמוני הפליטים היהודיים המנסים להימלט מגרמניה ומאוסטריה הנתונות בשלטון הנאצים. ההמשך שימח קצת פחות. מדינה אחר מדינה הסבירה את הזדהותה עם סבל היהודים, אך נימקה מדוע איננה יכולה לתת להם להיכנס לשטחה. היו שהסבירו כי הן עמוסות מובטלים. היו, כמו צרפת, שרמזו כי יש להן בעיה עם ה"איכות המוסרית" של המהגרים, ואילו אוסטריה ביקשה להימנע מיצירת אווירה אנטישמית בשטחה. עיתונאי אמריקאי סיכם כי במענה לקריאת רוזוולט לפעול ללא דיחוי, "פעלו הממשלות ללא דיחוי וסגרו את שעריהם". בט"ז בתמוז תרח"ץ (6.7.1938), אחרי עשרה ימי דיונים עקרים, ננעלה הוועידה מבלי לתת שום תקווה לנרדפים. הנאצים הבינו את הרמז, וכמה חודשים לאחר מכן כבר התחולל ליל הבדולח. בין המשקיפים בוועידה הייתה גולדה מאיר, נציגת הסוכנות, שאמרה לנוכח מראה עיניה: "אני מבקשת לראות רק דבר אחד לפני מותי - שעמי לא יהיה נתון עוד לחסדי הרחמים של זרים". עשר שנים מאוחר יותר, זכתה לראות.